

Průvodce pro přípravu měst a obcí na požadavky GDPR – Uveřejňování materiálů ze zastupitelstva

Modelová situace obce

Uveřejňování materiálů v souvislosti se zasedáním zastupitelstva obce/schůzí rady obce

Popis životní situace:

V rámci zasedání zastupitelstva obce či schůzí rady obce mají členové zastupitelstva obce k dispozici řadu materiálů, které obsahují i osobní údaje. Je možné tyto materiály v průběhu zasedání či po něm zveřejňovat? A jak je to se zápisy a možností jejich zveřejnění s ohledem na ochranu osobních údajů?

Posouzení z pohledu ochrany osobních údajů:

Obec má povinnost alespoň 7 dní před zasedáním zastupitelstva zveřejnit na své úřední desce (rovněž dálkově přístupné, na webových stránkách obce) informaci o navrženém programu připravovaného zasedání. O průběhu zasedání pořizuje obec zápis, který musí být uložen na obecním úřadu k nahlédnutí. Žádný právní předpis však nestanoví povinnost tento zápis nebo jiné materiály (důvodové zprávy, návrhy usnesení apod.) plošně uveřejňovat. Výjimky z tohoto pravidla jsou popsány níže.

Velká část takových materiálů obsahuje osobní údaje fyzických osob, a to někdy i citlivého charakteru. Např. při žádosti o přidělení sociálního bydlení obsahují žádosti často sociální postavení/poměry žadatele, jeho věk, rodinný a zdravotní stav apod. podobné údaje obsahují např. žádosti o prominutí pohledávky. Smyslem uveřejňování je informovat o činnostech obce, nikoliv o osobách, kterých se může zasedání týkat (například v případech projednání jejich žádosti či stížnosti).

Účel zpracování osobních údajů:

Účelem zpracování osobních údajů je zde poskytování informace o činnosti obce, nikoli informování o individuální situaci osob, jejichž osobní údaje jsou předmětem jednání. Tomuto účelu by měl být podřízen způsob zpracování osobních údajů. Zákonost zpracování osobních údajů pro účely uveřejňování materiálů před a po zasedání zastupitelstva obce je dána ve výjimečných případech (zejména tam, kde je naplňováno právo na svobodný přístup k informacím) tím, že se jedná o zpracování nezbytné pro splnění právní povinnosti svěřené obci (dle čl. 6 odst. 1 písm. c) GDPR) nebo nezbytné pro splnění úkolu prováděného ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci obcí (dle čl. 6 odst. 1 písm. e) GDPR).

Rozsah zpracovávaných osobních údajů:

V rámci přípravy pro jednání zastupitelstva či schůze rady obce jsou osobní údaje zpracovávány v rozsahu potřebném pro toto projednání. Pro účely zveřejnění je však zapotřebí zvážit rozsah anonymizace údajů týkajících se osob, o jejichž právech a povinnostech orgány obce jednají.

Příklady:

- *V průběhu samotného zasedání zastupitelstva (které je veřejné) je možné prezentovat veškeré informace (včetně nezbytného rozsahu osobních údajů), obsah jednání zastupitelstva může být zveřejňován i způsoby umožňujícími dálkový přístup (online streamování, zveřejněné zvukové záznamy, zveřejňování dokumentů určených k projednání v zastupitelstvu apod.).*
- *V rámci dobrovolně zveřejňovaných dokumentů by však měly být anonymizovány osobní údaje osob, o jejichž právech a povinnostech zastupitelstvo rozhoduje, krom údajů týkajících se veřejnoprávních smluv o poskytnutí dotace (viz dále) a nebo rozhodnutí týkajících se nakládání*

s majetkem obce. Výjimku tvoří i jiné situace, kdy existuje veřejný zájem na zveřejnění osobních údajů (např. u výsledků výběrových řízení dle zákona o zadávání veřejných zakázek apod.).

- O průběhu zasedání pořizuje obec zápis, který musí být uložen na obecním úřadu k nahlédnutí.
- V případě, že se obec rozhodne zápis uveřejnit (například na internetu nebo v tištěném zpravodaji), je nutné provést jeho anonymizaci. Výjimku opět tvoří případy, kdy je ke zveřejnění informací obsahujících osobní údaje dán veřejný zájem – nejen u výsledků výběrových řízení, uzavřených majetkových transakcí obce, ale např. i v takových případech, kdy určitá osoba vystoupí na jednání zastupitelstva.
- Schůze rady obce jsou neveřejné a zápis z její schůze je uložen u obecního úřadu k nahlédnutí členům zastupitelstva obce a nikoliv veřejnosti. Obec je povinna zajistit, aby k osobním údajům v zápisu obsaženém byl umožněn přístup pouze oprávněným osobám anebo v případech, zveřejnění osobních údajů osob, jimž byly poskytnuty veřejné prostředky.
- Veřejnoprávní smlouva o poskytnutí dotace nebo návratné finanční pomoci musí být zveřejněna na úřední desce po dobu nejméně 3 let ode dne zveřejnění. Maximální doba zveřejnění není předepsána, měla by však být obcí stanovena právě s ohledem na zásadu omezeného uložení osobních údajů jako co nejkratší (případně je možné po 3 letech veškeré osobní údaje anonymizovat a smlouvu ponechat zveřejněnou i nadále).

Proces zpracování osobních údajů:

Hlavními dotčenými procesy zpracování jsou příprava podkladů pro připravované zasedání orgánů obce a dále pak v případě zveřejnění dokumentů souvisejících s jednáním orgánů obce anonymizace osobních údajů obsažených v dokumentech. Pro účely nahlížení do zápisů ze zasedání zastupitelstva není třeba anonymizaci provádět, stejně tak ani pro účely online streamování jednání anebo pořizování audiozáznamu (není-li určen k následnému zveřejnění) z jednání zastupitelstva, které je zásadně veřejné. U schůze rady, které je zásadně neveřejné, pak platí opačný přístup – nepočítá se s účastí veřejnosti ani s nahlížením do zápisů ze schůzí, výjimku tvoří pouze postup v rámci svobodného přístupu k informacím. Tam by, v situacích, kdy to není bezpodmínečně nutné z hlediska vyhovění žádosti a zajištění informování veřejnosti o způsobu hospodaření s veřejnými prostředky, měla obec zvážit anonymizaci osobních údajů obsažených v poskytnuté informaci.

Pravidla pro zpracování osobních údajů:

Na zpracování osobních údajů v souvislosti se zveřejňováním materiálů před nebo po zasedání zastupitelstva či schůze rady obce je třeba aplikovat všechny zásady GDPR.

Každý subjekt, jehož údaje jsou shromažďovány, má právo být informován o podstatných náležitostech zpracování jeho osobních údajů a může se taktéž obrátit na pověřence pro ochranu osobních údajů (DPO) s dotazy či žádostmi o vysvětlení.

Na obec dopadají v obecné rovině veškeré povinnosti správce osobních údajů, zejména je povinna podrobnosti o zpracování osobních údajů pro účely uveřejňování materiálů v souvislosti se zasedáním zastupitelstva a schůzí rady obce zavést do evidence zpracování (záznamů o činnostech zpracování), zajistit odpovídající zabezpečení a omezení přístupu k osobním údajům pouze pro příslušné osoby a v případě bezpečnostního incidentu na poli ochrany osobních údajů takový incident zdokumentovat, ohlásit Úřadu pro ochranu osobních údajů a v případě vysoké rizikovosti incidentu i oznámit dotčeným subjektům.

Kdo má ke zpracovávaným osobním údajům přístup:

Úsek tajemníka úřadu, který povětšinou připravuje podklady pro zasedání zastupitelstva a schůze rady, a současně i všechny ostatní zapojené úseky, jejichž záležitosti zastupitelstvo či rada projednává. K osobním údajům, které jsou součástí jednání obecního zastupitelstva, může mít

v rámci své přítomnosti na jednání, online sledování nebo poslechu či sledování záznamu pořízeného na jednání (za předpokladu, že je zpřístupňován na žádost a v sídle úřadu, nikoli neomezeně a/nebo online) přístup kdokoli, stejně tak i k zápisům a dokumentům k jednání zastupitelstva, které jsou k dispozici v sídle obce nahlédnutí. Zásadně opačná je situace u schůzí rady, které je zásadně neveřejné. Pokud jsou zveřejňovány jednotlivé dokumenty ze zasedání zastupitelstva i schůze rady, osobní údaje v nich obsažené musejí být vždy zásadně anonymizované. Jedinou výjimku tvoří veřejnoprávní smlouvy o poskytnutí dotace, kde zákon stanoví náležitosti jejího zveřejnění na úřední desce obce včetně obecné povinnosti anonymizace údajů zakotvené v § 10d) odst. 3 zákona č. 250/2000 Sb.

Příklady dobré praxe při řešení modelové situace:

- ☺ *Informace o navrženém programu připravovaného zasedání zastupitelstva obce by v obecné rovině až na výjimky explicitně stanovené zákonem neměly obsahovat osobní údaje fyzických osob, o jejichž právech a povinnostech orgán obce jedná (doporučením Úřadu pro ochranu osobních údajů je uvést pouze popis věci bez informací o konkrétní osobě nebo uvést iniciály a označení obce bydliště dané osoby).*

Příklady špatné praxe při řešení modelové situace:

- ☹ *Zveřejnění zápisu ze schůze rady obce na internetu bez předchozí anonymizace osobních údajů v něm obsažených.*

Testová otázka:

V jakém případě je možné prezentovat veškeré informace o určité věci projednávané v rámci samosprávy obce, včetně nezbytného rozsahu osobních údajů?

1. v zápise o průběhu zasedání zastupitelstva zveřejněném na internetu
2. v průběhu zasedání zastupitelstva obce, kde se daná věc projednává
3. v informaci o navrženém programu připravovaného zasedání zastupitelstva obce
4. v zápise ze schůze rady obce zveřejněném na internetu

Odůvodnění správnosti odpovědi: Zasedání zastupitelstva obce je zásadně veřejné a není tedy na místě přístup veřejnosti k projednávaným osobním údajům regulovat – a to jak u fyzické přítomnosti, tak ani u online vysílání jednání. Jiná však bude situace při zveřejňování záznamů (online – video i audiozáznamy i offline – zápisy z jednání zastupitelstva), zde je již zapotřebí chránit osobní údaje a tam, kde je to vzhledem k okolnostem možné a vhodné, osobní údaje anonymizovat. Výjimku tvoří informace o osobách, jimž byly poskytnuty veřejné prostředky a jejichž základní osobní údaje (jméno, příjmení, ročník narození a obec trvalého bydliště) jsou zveřejněny buď na žádost v souladu se zákonem o svobodném přístupu k informacím, nebo automaticky v rámci plnění povinnosti obce ke zveřejnění základních povinných náležitostí veřejnoprávní smlouvy o poskytnutí dotace ve výši nad 50 000 Kč dle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Další výjimkou, kdy lze o zveřejnění základních osobních údajů uvažovat, je zveřejnění na základě naplňování veřejného zájmu tam, kde je vzhledem k okolnostem vhodné, aby s totožností dotčených osob byla obeznámena široká veřejnost.